

SOVJETIJA BESNI NAD AMER. PONUDBO HRANE

Predsednik Eisenhower je s svojo ponudbo zadel "žebelj na glavo". — Sovjetija protestira proti pošiljanju živil Vzhodni Nemčiji, češ da je namen pošiljanja — hujskanje k uporu.

BERLIN. — Sovjetija je včeraj zahtevala, da Združene države prenehajo s pošiljanjem živil za Vzhodno Nemčijo. Sovjeti pravijo da je ameriška dobrodelnost usmerjena za razplamtitev nove revolte med prebivalstvom Vzhodne Nemčije.

Sovjetski visoki komisar Vladimir Semenov je zahteval v ostri noti, da ameriške oblasti podvzamejo "nemušoma korake, da se konča te ilegalne in neopravičljive akcije."

Kakor znano, so komunisti takoj v Moskvi kakor v vzhodnem Berlinu zavrnili ponudbo, ki jo je naredil preds. Eisenhower pred dvanajstimi dnevi, da bi Amerika darovala Vzhod. Nemčiji za 15 milijonov živil, da ublaži položaj gladnih prebivalcev Vzhodne Nemčije.

Eisenhower je obnovil svojo ponudbo dne 20. julija, in sicer nekaj ur pred tem ko je vlada Vzhodne Nemčije naznanila, da je Sovjetija pristala, da bo poslala za \$37,500,000 živil, katere pa ji bo morala Vzhodna Nemčija plačati.

Medtem pa si ameriški in zapadnonemški uradniki z vsemi močmi prizadevajo, da naredijo živila dostopna prebivalcem Istočne Nemčije, navzlic prepovedi teh pošiljk od strani komunistov.

Ameriška živila so na razpolago v zapadnem Berlinu kakor tudi na drugih točkah Zapadne Nemčije. Za ta živila so potrebni samo gotovi kuponi, nakar so

Za Dekanozovim ne bo nihče točil solza

Njegovo strmoglavljenje je spremljano s posebno ironijo in poetično pravico.

NEW YORK. — Ob strmoglavljenju Dekanozova, ki je bil oproda Berije v Georgiji, je dobršen del posebne ironije in poetične pravice. Med visokimi osebnostmi sovjetskega režima tekmo zadnjih dveh desetletij jih je malo, ki bi imeli več na svoji vesti kakor on. Leta 1940 se je pojavil v Litvinski kot sovjetski boss, kjer je, podpiran po Rdeči armadi, ugasnil neodvisnost te male države ter deportiral cvet njenega ljudstva za Ural.

Pozneje istega leta je postal sovjetski ambasador v Nemčiji, — to je pred Hitlerjevim napadom — kjer se je klanjal in klečeplazil pred nacisti po običaju, ki ga je Moskva izvajala in odobraval ob času, ko je Molotov proglašal fašizem za — "stvar okusa". Med vojno je bil poslanik v Bolgariji, kjer je intrigiral z nacistično Nemčijo za separatni mir.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes zmerana temperatura in ne soparno. Ponoči jasno in toplo.

Justični tajnik je imenoval 20 nadaljnjih subverz. organizacij

Med temi so tudi tri jugoslovanske.

WASHINGTON. — Justični tajnik Brownell je v torek proglasil dvanajst nadaljnjih organizacij za subverzivne. Brownell je izjavil, da je te organizacije obvestil aprila meseca, da jih namerava označiti za prekućske, proti čemer pa organizacije niso reagirale.

Vsega skupaj je bilo meseca aprila obveščenih 62 organizacij, da bodo proglašene kot subverzivne. Od teh jih je deset poslalo svoje izjave, da niso. — Tri in dvajset obvestil je prišlo nazaj, ker jih ni nihče sprejel oz. so bila odklonjena od naslovljenec. Tem organizacijam bo dano 30 dni časa, da pošljejo svoj odgovor. V slučaju, da ga ne pošljejo, bodo proglašene za subverzivne.

Med organizacijami, katerim je bilo sporočeno, da bodo proglašene za subverzivne in ki so odgovorile justič. departmentu, sta tudi "Slav. Council of Southern California" in "Yugoslav Seamen's Club."

Med organizacijami, katerih obvestila so prispela nazaj in ki bodo tekom 30 dni proglašene za subverzivne, če v tem času ne odgovorijo in sporočijo svojih morebitnih ugovorov, pa je "Yugoslav-American Co-Operative Home, Inc."

Amerika je poslala Rheeju novo prošnjo za sodelovanje

Poročila iz Panmunjoma znajo, da baje Rhee zopet ovira podpis premirja.

WASHINGTON. — Zdr. države so poslale južnokorejskemu predsedniku Rheeju v torek novo noto oz. prošnjo za sodelovanje pri čimprejšnjem uresničenju premirja.

V Washingtonu niso dali nikakega pojasnila ali komentarja na poročila iz Panmunjoma, da predsednik Rhee spet ovira poravnavo in premirje. Prav tako ni bilo nikakega komentarja iz Bele hiše.

Državni tajnik Dulles je še vedno mnenja, da je podpis premirja mogoč. Če komunisti reže premirje, je dejal, se vsa ostala vprašanja lahko pozneje rešijo.

SEOUL, 22. julija. — Preds. Syngman Rhee je danes posvaril, da morajo Kitajci v teku 6 mesecev po podpisu premirja oditi iz dežele, "ali pa si pridržujemo pravico izvajanja svoje lastne akcije."

Pogreb delav. tajnika Maurice J. Tobina
BOSTON. — Včeraj se je vršil tukaj pogreb bivšega delavskega tajnika v Trumanovem kabinetu Maurice J. Tobina. — Med pogrebi je bil tudi bivši predsednik Truman.

Priznal je uboj ljubice
BARBERTON, O. — Policija je prišla Roberta Beaverja, delavca v tovarni za izdelovanje kavčuka, ki je priznal, da je ustrelil 27-letno Mrs. Daisy Jones, s katero je imel ljubavno razmerje.

"Vetrovi svobode" nad Češkoslovaško

Novi grobovi

William Ellit
Kakor smo že poročali, je v torek preminul William Ellit, stanujoč na 19500 Newton Ave. v starosti 39 let in rojen v Clevelandu. Tu zapušča starše Agusta in Elizabeth, brata Johna in sestro Catherine. Ni bil član nobenega slov. društva. Pogreb bo v petek zjutraj ob devetih iz Mary A. Svetek pogrebnega zavoda na E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9:30 in od tam na Kalvarijo.

Catherine Matonis
V Mt. Sinai bolnišnici je umrla Catherine Matonis, 3 mesece stara hčerka Josepha in Nellie Matonis, 14404 Darwin Ave. Zapušča poleg staršev tudi pet bratov in sester. Pogreb bo v petek ob 1. uri popoldne iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev Marije Vnebovzete in od tam na pokopališče.

Leonard Cesar
V torek popoldne je nenadoma umrl na svojem domu Leonard Cesar, 905 E. 67 St. Doma je bil iz Karlova in je prišel v Ameriko leta 1904. Zapušča ženo Mary, roj. Banic, ki je bolna v mestni bolnišnici, in pastorka Nicka Horvat. Spadal je k društvu sv. Jožefa 99 HBZ. Pogreb bo v petek popoldne iz Grdinovega pogrebnega zavoda na E. 62. St.

Belgijski delavec zasluži \$1,494 na leto

BRUSELJ, Belgija. — Povprečna rodbina belgijskega delavca zasluži približno po \$1,494 na leto, kakor izkazuje poročilo, ki ga je te dni objavila belgijska vlada.

Stavka na Japonskem

TOKIO. — Včeraj je šlo na 24 urni štrajk 600 japonskih delavcev, ki jih zaposluje ameriška armada v Jokohami. Delavci zahtevajo odpravo trojnega šifra in pravico do unijskih aktivnosti.

Čangkajšek pripravljaja invazijo

TAIPEH, Formosa. — Chu Chia - Hua, bivši nac. podpredmier, je izjavil, da so skoraj končane priprave za veliko invazijo kitajske celine po Čangkajškovih četah.

Arthur Godfrey okrevaj

NEW YORK. — Columbia Broadcastig System je naznanil, da bo Arthur Godfrey, znani in priljubljeni igralec in pevec, ki je bil v bolnišnici operiran na bokih, v ponedeljek zopet nastopil na radiu in televiziji.

Iz Bavorske so odnesli vetrovi nad češkoslovaško tisoče balonov s protikomunistično propagando in natančnimi pojasnili, kako rdeči režim vleče in izkorišča brezpravno ljudstvo.

Mrzla vojna, ki so jo iznašli komunisti, se je pričela njim samim silno utepati. — Izgredi na Češkem, pulti v Nemčiji, izbrancje Berije in drugih komunističnih veličin, ki so bili do včeraj še svetniki komunistične religije, vse to deluje kot buherang na komunistično občestvo.

MONAKOVO Bavorska. — čna država državljanom, ki z od ust odtrganimi prihranki prispevajo k množitvi narodnega premoženja, ki služi kot za produkcijo neobhodno potreben kapital celokupnosti državljanov. Kajti komunizem v vsej svoji do skrajnosti potencirani borbi proti kapitalu, ni mogel odvzeti niti temu poleg dela najvažnejšemu gospodarskemu elementu njegove funkcije.

Zopet enkrat je potrdil komunizem svoje neizprosno sovraštvo in brutalno borbo proti vsaki zasebni lastnini v kateri koli obliki se že pojavi. Bilo v majhni hišici, bilo v skromnih denarnih prihrankih nižjih uradnikov in delavcev za prvo silo v boleznih in smrti, bilo v mali obrti ali v mali kmetiji.

Komunizem noče svobodnih ljudi z lastno voljo, hoče samo suženje! Zato dosledno uničuje vse, kar bi hotelo v človeku vzbuditi samozavest, lastno voljo, vero v samega sebe. Uničuje vso privatno last. Zato je komunizem, kjer se priklopi na oblast, protičloveški, protinaraven in v naprej obojen na končno propast, ker je človeški rod po svoji naravi individualističen in ne komunističen.

Danes je prišla na vrsto Češkoslovaška. Toda v deželi Husa, Žižke in Masaryka se je zgodilo nekaj, česar si komunizem v državi vladani s tajno policijo, — strojnici in terorjem, nikoli ni domišljjal in pričakoval. Delavske množice, ko so videli, kako komunistični moloh žre njihove žulje in v potu obraza prihranjene novčice, so se uprle denarni reformi in komunističnim ukazom. V Moravski Oslitrovi, v Plznu, kjer so škodovetovarne in drugod, so delavci šli na večdnevno stavko. Razbili in potepali so slike Lenina, Molotova in drugih komun. mogotcev in nosili so slike Masaryka in Beneša. Proti njim je morala nastopiti oborožena sila.

Koliko delavcev je padlo za samoobrambo sebe, svojih družin in svojih pravic proti komunističnemu terorju in pohlepu po delavskih žuljih, poročilo ne pove.

Na Češkoslovaškem, v najnaprednejši državi Slovanov, se danj.

Dne 30. maja je kominformistična češkoslovaška vlada osrečila čehe in Slovake z novo denarno reformo. Češkoslovaška krona, ki je bila že več let stabilna in je veljala v zunanji trgovini približno 100 kron za en dolar, je bila postavljena na podlago boljševiškega rublja, češka krona je bila zamenjana z novo krono, v razmerju 1 nova krona za 50 prejšnjih kron. S to denarno reformo so bili prihranki češkoslovaškega ljudstva brez razlike stanu uničeni preko noči, v korist komunistične države.

Take nagrade deli komunisti-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Cetrta obletnica— V petek ob 8:15 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. John Robida v spomin 4. obletnice smrti.

Farni piknik— Rev. Jos. Celesnik, župnik pri cerkvi Presv. srca Jezusovega, 264 — 15 St., N. W. Barberton, O., vabi na farni piknik, ki bo v nedeljo na domačih prostorih. Na razpolago bodo okrepčila, igral bo F. Ambrožičev orkester in nekdo se bo odpeljal domov z novim avtom.

Pozdravi— Mr. in Mrs. Louis Russ, 14301 Westropp Ave. Mr. in Mrs. John Novak, Mr. in Mrs. Ray Russ pošiljajo pozdrave iz Timmins, Ont., Canada.

Osemnajsta obletnica— V petek ob 8:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Apolonijo Hrovat v spomin 18. obletnice njene smrti.

Asesment— Društvo Napredek št. 132 ABZ bo pobiralo asesment v ponedeljek 27. julija ob 6. do 8. ure zvečer v AJC na Recher Ave.

Osma obletnica— V nedeljo ob desetih bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pokojnega Johna Petrinca Jr. v spomin 8. obletnice smrti.

Napadena na poti domov— Ko sta se ga. Stefanija Avsenek in njena hčerka Majda vračali v ponedeljek zvečer od zdravnika na svoj dom na 7417 Lockyear Ave., se je v njuni bližini ustavil neznan avto, iz katerega je stopil neki mož. — Mati in hčerka se za neznanca nista brigali. Ta pa jima je sledil in je nenadno go. Avsenek udaril od zadaj po glavi s steklenico od piva. Ko je hčerka začela kričati, je neznanec skočil v avto in zbežal. Go. Avsenek so odpeljali v Mt. Sinai bolnišnico, kjer so jo obvezali in jo pustili domov.

Pozdrav— Jos. in Kate Peshel iz Ely, Minn., pošiljata pozdrave svojim prijateljem iz Lemonta, Ill.

Poroka— Jutri ob 9:30 se bosta v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., poročila Miss Julka Jerin, tajnica dram. društva Lilijs, in Mr. France Zalar. Nevesta je hči Mr. in Mrs. Maks in Neže Jerin, 678 E. 159 St. Članstvo Lilijs želi mlademu paru obilo sreče in blagoslova.

Poroka— V soboto 25. julija ob desetih se bosta poročila v cerkvi sv. Filipa Neri Joanne M. Hočevar in Stanley R. Zakrajšek. Če se je pomotoma pozabilo povabiti kakšne znanke ali prijatelje, so tem potom vabljeni, da se udeležijo poročne maše, zvečer pa svatbe v Slov. nar. domu.

TOKIO.—Ameriške in japonske organizacije so naglo priskočile na pomoč žrtvam poplave, v kateri je pogrešanih 1993 oseb, ki so večinoma vse mrtve.

ju je bilo včeraj krščenih s potopom pod vodo 6,444 oseb, mož, žena in otrok. Vsi omenjeni so člani verske skupine. "Priče Jehove," ki imajo tukaj svojo konvencijo.

LONDON. — Angleški zunanji urad je sročil ponovno telefonično poklical Washington, naj vendar pojasni, kakšno stališče zavzema južnokorejski predsednik Rhee z ozirom na premirje.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Zbornica poslancev, ki jo kontrolirajo republikanci, je odbila od Eisenhowerjevega programa za vojaško in ekonomsko pomoč svetu \$1,100,000,000.

BRUSELJ, Belgija. — Od tukaj je odletela z letalom v Ameriko skupina 42 belgijskih dijakov in učiteljev, ki bodo v Združenih državah šest tednov gosti kraja Antwerp, N. Y.

NEW YORK. — V nekem plačnem bazenu na Broadway-

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83

No. 145 Thurs., July 23, 1953

Padec Berie - zmaga partije

Stalin je bil mož oblasti in krvi, pa je imel kljub temu nekaj čisto buržujskih potez. Ena takih potez je bila tudi ta, da je nekaj tednov pred smrtjo napisal oporoko. Narekaval jo je svojemu osebnemu tajniku Poskrijebiševu, ki je kmalu po Stalinovi smrti izginil. V Moskvi je nastal po tem begu precejšen preplah, objavili so, da so Poskrijebiševu odvzeli vse čine in ko ga bodo ujeli, ga bodo tudi postavili pred sodišče. Ameriški listi so pisali, da je Poskrijebišev pobegnil — in res so listi kmalu objavili tudi "besedilo" Stalinove oporoke. Dasi je treba vse take stvari jemati z veliko rezervo, so v tej "oporoki" vendarle odstavki, ki so presenečali že takrat, ko je bila objavljena. Poseben pomen pa dobiva tekst te oporoke sedaj, ko je moral prvi pasti Stalinov najožji sodelavec, minister policije in predsednik sovjetske atomske komisije — Lavrentij Beria.

Stalinova oporoka ni oporoka v običajnem pomenu besede. Listina obsega predvsem navodila, kako je treba partijo voditi po njegovi smrti. Stalin pravi, da je bil sam diktator in sicer krut in krvav — toda za vse jemlje nase odgovornost, ker da je moral to storiti, da je rešil partijo. Šlo je mnogo nedolžnih ljudi, zagrešenih je bilo mnogo napak, toda partija je bila ohranjena — in za svoj največji uspeh smatra, da je partija danes močna zaradi tega, ker da jo ves sovjetski narod ljubi. Ljudstvo danes partiji zaupa, ker je partija spremenila Rusijo v industrijsko državo in ker je v vojnih letih pokazala svojo moč, ko je znala organizirati tako vojsko, ki je Rusijo rešila. Ker se je spremenil odnos ljudstva do partije, mora partija poslej iti drugo pot. Odsele partija Rusije ne sme več vladati v osebi diktatorja, partija se mora "demokratizirati" in to bo doseženo na ta način, da vodstva partije ne sme nikdo več dobiti popolnoma v svoje roke. Partijo mora voditi "prezidijski kolegi", vodstvo mora biti kolektivno, partije ne vodi "voditelj", pač pa mora partija vodstvo in ves narod. V nadaljevanju razlaga Stalin, kako se naj to vodstvo po njegovi smrti organizira. V vodstvo morajo vsi ljudje iz njegove okolice, vendar imenoma navaja Berio, za katerega pravi, da je partiji lahko nevaren, ker se je preveč navadil metod krvi in ker je že predolgo na vodstvu policije. Za Malenkova pravi, da je silno brezobziren, zahrbtn, ambiciozen in tajinstven — vendar odličen mož dela; zato priporoča, da naj bo Malenkov njegov naslednik v predsedstvu partije in vlade, vendar mora biti pri tem njegova oblast omejena tako, da ne bo razpotala z aparatom partije. Dalje svari pred Molotovom in Vorosilovom ter Bulganinom — napake vseh odkrito navaja, da jih vendarle spravlja v tisti okvir, ki bo vodil stranko po njegovi smrti. Stalin slehernemu od teh odreja sposobnosti biti tak diktator, kakor je bil on sam in odsvetuje, da bi smel še kdo dobiti v svoje roke toliko oblasti, kot jo je imel on sam, ko je bil generalni tajnik stranke, vodja partijske policije in predsednik vlade. Ob koncu pa zlasti priporoča, da naj vodstvo najostreje pazi na to, da se ne bo nikdo izmed njih skušal povzpeti višje kot pa so tovariši v kolektivnem vodstvu. Ako bi se to opazilo, tedaj mora nastopiti partija (organizacija) z vso strogostjo in ga neusmiljeno izločiti.

Ako so to Stalinovo oporoko lahko obpavljali v inozemstvu, so nekaj o tem vedeli tudi v Moskvi, pa če tudi ne bi hoteli vedeti, kam vsakega izmed njih partija poriva. Sedaj je partija padla po Beriu, ki je bil skoraj 30 let glavni stvaritelj sovjetskega policijskega sistema in po letu 1933 tudi ves čas policijski minister in šef GPU. Kakor je znal toliko "nedolžnih" prisiliti do tega, da so priznavali zločine, ki jih niso nikdar zagrešili, ker je to terjala Stalinova partijska politika, tako je dobro vedel, kaj pomeni, kadar koga od vodilnih obdolži "izdajstva, sabotaže in konspiracije". Najhuješ ni, da koga tega po nedolžnem dolže, mnogo huje je, da vse to veruje sam in ves komunistični svet in da bo tudi sam pred sodiščem o samem sebi vse to govoril in še več — dogajalo se je, da so na moskovskih procesih osumljenici prosili sodnike, da naj jih obsodijo na smrt, ker bo to služilo partiji. Pa takih stvari pred sodiščem niso izjavljali kakoli slabiši ali sicer omejeni ljudje — to so govorili Kamenjev, Piatakov, Rikov, Karl Radek, Sokolnikov, Serebrjakov in ne nazadnje Buharin, ki je bil za Marksom in Leninom gotovo najbolj talentiran in izobražen teoretični marksizma. Vsi so padali na kolena in prosili nevidnega gospodarja njih življenj in smrti, da naj bodo žrtvovani na oltar partije, ki jo vodi "največji videc" človeštva — Stalin.

Ako bi Beria moral za čas procesa izgubiti dar glasu, tedaj bi bilo dovolj, da bi na procesu odvil filmski trak o priznanjih enega izmed teh bleščečih imen moskovskih komunistov in Beria bi vse to priznal. Partija je pod Stalinom bila več kot samo politični organizem, bila je — kakor to tako pogosto navajajo — "religija", "svetovni nazor", "Leviatan", ki ni razpolagala samo s fizično pripadnostjo partija, ampak tudi z njegovo dušo, z njegovimi mislimi in voljo. Kakor zahodne religije človeka osvobajajo in rešujejo iz težav vsakdanjosti, tako partija zavajuje vse njegovo čenje in mišljenje in ga ne izpusti do smrti.

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

BRODAR LEBAR

Krao Meksike

V Budapešti je bil krao caresar Franc Jožef, v Belincaj grof Zichy, v Malakociji Janoš Gyura, v Meksiki pa Lebar Martin. Ne samo to, ko Lebar Martin imeli brod, s šterim so prevažali ljudi i živino v Meksiko i nazaj, nego Lebar so imeli tudi največ grunta tam. V Veliki Meksiki so oni prednjačili z oratjov zemljov i pašniki. Tisto leto, kda so posadili kukarico, na jesen fazunom ne trbelo letati v Malakociji po hrano, ar so i meli gostovanje v Lebarovoj kukarici. Jagrom se je na takše leto splašalo vzeti jav na gibinskem hatari (Meksika je spadala pod obćino Gibina). Če je jager šteo imeti za nedeljski obed fazuna, je šo s psi v Meksiko. Pse je pognoal v Lebarovo kukarico. Fazuni so začnoli brečati i zletavati nad kukarišće, ka je jager komaj mogeo repeterati. Lebar so se radi čemerili nad jagri. Kda so zrelo kukarico trgali, so kunoli jagre i grozili, ka do je šli tožiti, zakaj so ne postrelali fazunov. "Pou kukarice so mi posunili. Ve ne vredno saditi za fazune pa jagre."

V Maloj Meksiki so Lebar brž imeli 7 plugov, ne zemlje, liki proda. Kak so bile meje i kak deleč je bilo njihovo to nanč lendarski gilerje ne bi znali zmeriti. Kda je bila povodenj, je Mura spreminjala strugi i Lebar so sami količili meje. Za druge posestnike itak te fondos ne dosta valao. Samo Lebar so znali iz njega potegnoli velki hasek. Kameniti prod je voda navadno zgledila z blatnim pesikom i na takšem je začnoli rasti vrbovo protje kak če bi pšenično posejao. Dve, tri letá je raslo i Lebar so imeli 7 plugov najboušij gožovic za koše. Od zajtra do večera so večkrat bili na tej svojij "njivaj" i rezali vrbe i povežavali v snope. Zvekšega vse košare i vsi koši v Čerenšovcaj, v Trniji, v Polani, v Gumilicaj i na Brezovici so bili spleteni iz Lebarovij gožovic.

Hamičija eli ka — je bila vzrok, ka je neka bitričij žvalavcov skrma vužgalo suho travo v Lebarovom protji. Lebar so to početje ovarali i nekaj nevalancov temeljito nažgali. Eli ne bilo pomoči. Zgorelo je sedem plugov protja.

Lebar so dečakov ne poznali. Dečacije pa Lebara jako dobro. Otekline od Lebarovij vdarcov so jim zginole, liki ne je zgino srd. Leta so minila, srd je pa ostao. Dečki so sklenoli, ka do se ednok maščevali nad Lebarom. Leta 1925 na jesensko križovo je bilo. Lebra so odvečara že iz Čerenšovec prispevali, te so se pa ešće v bistričij krčmaj stavili. Dečki so imeli lepo priliko za maščevanje. Počakali so Martina malo pred njihovim domom i ga tak temeljito stukli, ka šo jemi roko potrli. Lebar so morali iti v Soboto v špitao, ka so jim potrho roko dali v gips. (Drgoč dele)

S padcem Berie se uvaja nova doba v sovjetsko politiko v toliko, v kolikor se potrjuje vtis, da se moč partije širi in utrjuje. Stalinova smrt najbrž ne načenja dekadence komunizma, pač pa odpirajo novi oblastniki v Moskvi partiji nova polja za aneksijo. Začeli so izvajati "demokratizacijo" partije, ko se postavljajo na princip "kolegijalnega vodstva". V Rusiji se to ne čuti tako vidno, pač pa se izvajajo velike spremembe v satelitskih državah, kjer se napoveduje cela vrsta reform. Reforme v Nemčiji, Madžarski, Poljski in Češki niso znak šibkosti ali kakega strahu — koga pa se naj v Moskvi danes že boje —, pač pa se uveljavlja tendenca, ki hoče ustvariti v Srednji Evropi — in seveda tudi na zahodu vtis, da postaja partija demokracija, da postaja "pridna" in da ni več tisti "bavbav", pred katerim se je zadnje čase zgrinjal ves svet v antikomunistični blok. (Po "Svob. Sloveniji")

CLEVELAND

Pozdravi iz Lisbona (Portugalsko). "Vam i vsem prijatelom A. D. pošilajo pozdrave iz hiše Sv. Antona prekmurski Slovenci: Rev. Janez Utroša, Rev. Naci Lebar, Rev. Tone Maučec i John Hozian."

Povrno se je iz staroga kraja John Jagerič. Kak smo že poročali, so jemi pred njegovim odhodom od doma mrli mati, Johniji i vsej rodbini naše sožalje. Vsem lepa hvala.

Iz Kanade se je povrno Vanek Hodnik. S svojima sinoma je obiskao prijatelje v Torontu i Hamiltoni. Prineso je vsepuno pozdravov od Vinčencove Sidonije pa tudi košaro črešenj (višnje). Vsem lepa hvala.

Pozdrave pošiljata s svojega počitniškega potovanja Bill i Francka Schultz, iz Betlehema, Pa. Nova meša de to prišestno nedeljo (26. julija) v Belincaj. Daruvao de jo Rev. Štefan Steiner, doma z Odranec. Novomešnik je sin Števana i Terzije, rojene Antolin. Novotrev nove meše de naslednjo nedeljo (2. avgusta) v Odranec. Med 200 gostov de tudi kakšij 20 duhovnikov i 15 bogoslovcev. Novomešnik ima vučeka i vuno v Kanadi — Mr. i Mrs. Joe Antolin, Alberton, Ontario.

CHICAGO

V Lemont! To je zadnji poziv za nedeljsko romanje. Ctelj smo povabilo misijonara i pesmara Father Odila v zadnjij Novinaj. Bole pristrčno ne bi znal nihče vabiti. Odzivimo se i pridimo k Mariji Pomagaj v Lemonti i bomo spevali na čast Mariji vkup s Father Odilom. Što pride v soboto večer, de imeo prostor za prenočišće v romarskom domu. Na svidenje v Lemont!

Na počitnicaj v Kanadi se nahajajo Štefan i Klara Foys, sin Adolf i žena Mary s svojov hčerkov. To se zna, ka so šli v Toronto, k strici Kazimiru i družini. Imajo se tam jako dobro. Povrnejo se za romanje i Prekmurski den v Lemonti. V Wisconsin sta šla za eden tijezen Štefan i Ana Balažic na počitnice. Z njima so šli John Toplak Hotički. Oni so pri Števanu i Kristini Zmaj. Zmajoviva sta se odselila tja na lepo farmo že lansko leto. Tudi Balažicoviva prideta domov za naše romanje v Lemont.

Antonija Denša.

Hitimo, hitimo, da vsega ne zamudimo!

Cleveland, O. — V nedeljo 26. julija bo na prostorih St. Clair Rifle and Hunting Cluba v Painesville, Rt. 44 veselja, sme-ha in zabave na pretek.

V imenu kluba se zahvalim vsem onim, ki so nas zadnjič obiskali, in vabim znova. Pridite in pripeljite s seboj tudi svoje družice in prijatelje, da se skupaj poveseimo, nasmejemo in razvedrmo. Lepih dni, tako ni veliko, poletje je kratko, zato izrabimo vsaj te in se

navzjimo sonca in svežega zraka sredi narave.

Klub se bo potrudil, da bo gostom posrejel z vsem, kar je potrebno za dobro voljo in prijetno razpoloženje. Fantje se na to stvar dobro spoznajo, zato ni nobenega dvoma, da bodo vsi udeleženci veseli in nasmejani.

Da ste videli zadnjič naše fante, kako so streljali. Eden je bil boljši kot drugi. Vsi so hoteli biti prvi. Seveda so med temi fanti tudi možje. Čast vsem. Vsi so se potrudili, da je prireditev lepo uspeša.

Vsem tekmovalcem, vnetim lovcem, želim v svojem imenu in v imenu kluba obilo uspeha, jeseni, kadar se bodo podali na lov. Naj prineso obilo plena, pa naj bodo to zajčki, srnjaki ali pa še kaj večjega.

Vsi člani so javljeni na sejo kluba v petek zvečer 24. julija ob navadnem času in na navadnem prostoru.

Poročevalec.

60-letnica nove maše

Cleveland, O. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti ima v nedeljo 2. avgusta med osmo sv. mašo skupno sv. obhajilo, popoldne ob dveh pa uro molitve, nato sejo.

Dne 28. julija bo minilo 60 let, odkar je Msgr. Vitus Hribar daroval svojo novo mašo. Ne bi bilo lepo od nas, če se te pomembne slovesnosti ne bi spomnile. Vse čas, kar je bil gospod tukaj za župnika, je bil naš duhovni vodja, na vsaki seji nas je opominjal in nam dajal nepe nauke. Prišla je starost in z njo bolezen, ki našega bivšega duhovnega voditelja hudo tare.

Drage sestre, pridimo v velikem številu, in darujmo monsignorju duhovni šopek v zahvalo za vse dobrote, ki smo jih po njegovem posredovanju prejele. Naj ga Bog ohrani še dolgo let v krogu njegovih prijateljev.

Mary Izanec.

Možje in fantje, pridite!

Cleveland, O. — Zaradi nepredvidenih ovir se duhovne vaje za možje in fante v mesecu maju niso mogle vršiti. Čeprav je stiska za prostor, se nam je vendarle posrečilo dobiti prost termin v Domu duhovnih vaj na 18485 Lake Shore Blvd.

Zanimanje zanje v mesecu maju je bilo veliko. Upamo, da sedaj ne bo nič manjše. Naj ne bo pomislekov glede vročine. Doim je tako grajen, da je v njem prav prijetno hladno.

V Argentini se zaprtih duhovnih vaj udeležijo vsako leto okrog 100 slovenskih fantov, več kot 140 deklet, prav tako mož in žena posebej. To je kar lepa udeležba in kaže, da je verska zavest Slovencev v Argentini zelo močna. Zavedajo se, da je skrb za dušo prav tako potrebna, kot skrb za telo.

Ali smo tu v Ameriki manj zavedni, da zmoremo komaj dobro desetino argentinske udeležbe? Ali nas je telesno blagostanje tako oslabilo, da ne čutimo več potrebe po duhovnih vrednotah?

Spomnimo se besed našega škofa dr. Gregorija Rožmana na letošnjem spominskem romanju: "Ali naj so žrtve naših dragih padlih zamen, v kolikor se nas tiče? Naj li sadovi njihovih žrtv zvenijo po naši krivdi. Ne bili bi vredni teh žrtvi? Mi moramo k njihovim priložiti nekaj lastnih žrtv in sicer toliko, kolikor je treba vsakemu izmed nas premagovanja, zatajevanja, da živimo po veri in si v sedanjem okolju ohranimo svetinje, za katere so oni plačali najvišjo ceno: svoje mlado življenje."

Naj nam bodo te žrtve naših dragih, ki so se borili za zmago božjega kraljestva v Sloveniji in zanj darovali svoja življenja, svetel zgled in nagib za globlje versko življenje. Pa tudi naj-

Kulturna Kronika

Kulturni drobci iz Slovenije in o njej

Angleži se zanimajo za slovensko slikarstvo

Ena zadnjih števil angleške umetnostne revije "The Studio" je posvetila lepo pozornost sodobnemu slovenskemu slikarstvu. Na ovitku je reproducirano olje Franceta Miheliča "Ptuj-ska gora", med tekstom pa je na uvodnem mestu ponatisnjen članek dr. F. Steleta. V njem pisec najprej označuje zgodovinski razvoj in tradicijo slov. slikarstva, nato pa na kratko obravnava vse važnejše pojave zadnjih desetletij. Zelo bogat je ilustrativni material, saj spremlja besedilo 21 reprodukcij. Z njimi so zastopani sodobni slov. slikarji Gojmir Kos, Veno Pilon, France Mihelič, Marij Pregelj, France Pavlovec, Lojze Spacal, Maksim Sedej, Tone Kralj, France Kralj, Fran Tratnik, Miha Maleš in še nekateri drugi poleg impresionistov Matije Jama, Riharda Jakopiča, Ivana Groharja in Matjeja Sternena.

Rajko Nahtigal upokojen

Znani profesor na slavističnem oddelku filozofske fakultete Ljubljanske univerze Rajko Nahtigal je šel koncem pretek-

večji nagib za odločitev k letošnjim duhovnim vajam.

Pripravljalni odbor.

Ameriška in evropska označba mer

Pri čevljih je razlika v označbi mere za približnih 32½ do 38 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali ženskih čevljih. Na primer: če vam sorodnik piše, da potrebuje čevlje št. 39 je to ameriške mere 6½; št. 40 je 7, št. 41 je 8, 42 je 9, 43 je 10, 44 je 11. Ženski čevlji so navadno manjši kot gornje mere. Tako bi na primer št. 38 bila ameriške mere 6, 37 bi bila 5 in 36 pa 4.

Pri ženskih oblekah pa je razlika v označbi mere vedno za 8 točk. Na primer, če vam sorodnik piše, da nosi obleko št. 40, je to ameriške mere 32, št. 42 je ameriške mere 34, 44 je 36, 46 je 38, 48 je 40, 50 je 42 in 52 je 44.

Isto je pri meri za deklice. Evropska št. 38 je ameriška 12, 40 je 14, 42 je 16, 44 je 18, in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa začnemo mere v Evropi s št. 42, kar je enako ameriški meri 33, št. 44 je ameriška 34, 46 je 36, 48 je 38, 50 je 39, 52 je 41, 54 je 43 in 56 je 44.

Pri moških srajcah pa je razlika v označbi sledeča: št. 35 pomeni ameriško mero 13½, 36 je 14, 37 je 14½, 38 je 15, 39 je 15½, 40 je 15¾, 41 je 16, 42 je 16½, 43 je 17. (Po "Obzoru.")

Seznam norceev

Dvorni norec francoskega kralja Franca I. je na kraljevo željo sestavljal seznam vseh dvorjanov, ki so storili kako neumnost, potem pa je imena bral kralju. Nekega dne je v seznamu prebral tudi kraljevo ime. "Kakšna nesramnost pa je to, da si tudi mene vključil v seznam?" je vprašal kralj jezno.

"Takoj vam povem, zakaj," je odgovoril dvorni norec. "Pred nekaj dnevi ste dali neznanemu človeku denar, da bi vam v Afriki kupil konje. Ta človek se po mojem trdnem prepričanju ne bo vrnil."

"Kaj pa, če bi se vendarle vrnil?" je vprašal kralj.

"Tedaj bom iz seznama črtal vaše ime in vpisal njegovo."

lega letnega semestra v pokoj. Svet filozofskega fakultete ga je v priznanje imenoval za častnega predsednika Znanstvenega inštituta.

Slovenski folkloristi gostovali v Muenchenu

Akademsko folklorno-plesna skupina "France Marolt" je pretekli mesec gostovala s slovenskimi narodnimi plesi v kulturnem središču Zahodne Nemčije Muenchenu. Za res lepo izvajanje koroških, belokranjskih in gorenjskih plesov je žela navdušeno odobravanje občinstva. Skupina pojde drugo leto gostovat po vseh večjih mestih Zahodne Nemčije.

"Partizanska pesem"

Državna založba Slovenije v Ljubljani je izdala doslej najpopolnejšo zbirko partizanskih pesmi. Pesmarica ima besedilo, note, pa tudi pojasnila k posameznim pesmim. Uredil je zbirko dr. Radoslav Hrovatin. Obsega 242 strani in je izšla v 4,000 izvodih.

"Pavliha" dobil nagobčnik

V Ljubljani že več let izhaja humoristični list "Pavliha." Tu in tam je prinesel tudi kako šalo ali zabavljico na račun sedanjih razmer v Sloveniji, za kar je žel odobravanje pri bralcih — ne pa seveda pri vladi. Na eni zadnjih sej je "Novinarsko društvo" razpravljalo o takem pisanju "Pavlihe" in sklenilo, da temu napravi odločen konec. V zvezi s tem je dobil list tudi nov uredniški odbor. — Tako je uvažanje nove demokracije in svobode v Titovini.

Odpor do partizanske proze

Ivan Ribičič je napisal noveli "Stopinje v snegu" in "Zgodba o zakladu," o katerih pravi pisec sam, da sta rezultat razmišljanj in čustvovanj o vojni in o naših ljudeh v tistih dneh, ki jih hoče on pravično upodobiti. Boji se namreč "da je preobilica reportažnega in črno-belega risanja o teh časih vzbudila pri veliki večini bralcev že kar odpor do takozvane partizanske proze, kar je imelo za posledico, da je marsikdo metal v isti koš tudi resnično umetniške stvaritve iz osvobodilne vojne in o njej..."

Izobraženci odklanjajo "Prešernovo"

V razgovoru z I. Ribičičem — ki je bil sicer že pred vojno levičar — je sodelavec "Slov. poročevalca" stavil tole vprašanje: "Številni poverjeniki (Prešernove družbe — Op. ured.), zlasti po mestih, tožijo, da prevladuje med izobraženci mnenje, da ljudska knjiga ni posebno zahtevna. Zato mnogi izobraženci vpis v članstvo Prešernove družbe odklanjajo.

Novi Svet

Julijska številka lista prinaša sledečo vsebino:

Poslednji obisk, uvodnik, Ciriil Pfeifer; O vzgoji, članek; Kulturna kronika, Soukal Mileva in C. P.; Prijatelju, pesem. A. S.; V vrtu, pesem, Damjan V.; Ovčar Marko, nadaljevanje povesi, Janez Jalen; Škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ob 70-letnici rojstva; Ti samo si bil tleni... pesem, Ivica; Ata Žužamaža, šaljiva črtica, Rado Mur-nik; Velika ljubezen, nadaljevanje romana, T. Brdar; Pustolovščine Toma Sawyera, nadaljevanje, Mark Twain-Milena Mohoričeva; Jagode, pesem, Limbarski; Slovensko-angleški besednjak; Kaj sem doživel?; Sovjetski zvezi? nadaljevanje; Pokojni gospod župnik Vinko Lovšin, dr. Ferdinand Kolednik; Prijatelju Radu Stautu v spomin, dr. L. Leskovar; Novice Od srca do srca. Glasovi narčnikov; Dom in zdravje; Kuhinja; praktični nasveti; Angleški del.

Naslov: NOVI SVET, 1845 W. Cermak Road, Chicago 8, Illin- ois.

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Največji nered se je vgnezdil v bogatem samostanu Studenica pri Poljčanah na Štajerskem. Že o prednici Barbari Panxer (1563) so se čule tožbe, da razuzdano živi in da se tudi druge nune ne drže redovne discipline. Sam akvilejski patriarh je predlagal cesarja Ferdinanda, naj se samostanski dohodek (15,000 gld.) porabijo za dotalacijo jezuitskega kolegija, ki naj se ustanovi na mestu nunskega samostana. Načrt se ni izvršil in nered je trajal naprej. Pod priorko Uršulo Zeirer se je skoraj ves konvent s podrejenimi župnijami vred poluteranil. Dve prednici je bilo zaporedoma treba odstraniti in zapreti. Nadvojvoda Karol je hotel iznova samostan zatreti in dohodke porabiti za graški jezuitski kolegij. Toda akvilejski cerkveni oblastniki so se zdaj trdovratno upirali nadvojvodovi nameri. Dominikanke so ostale v Studenici in že l. 1593. je mogel akvilejski patriarh Francisek Barbaro poročati papežu Klemenu VIII., da vladata pri njih vzoren red in najvzlednejša pokorščina.

Enake žalostne slike razbrzdaniosti in nepokorščine nam razgrinjajo poročila o nunskem samostanu v Marenbergu.

Še le po treh ali štirih desetletjih hudega propada, se je dvignilo redovništvo zopet k novemu življenju.

Ni se čuditi, ako se je ob splošnem razsulu cerkvene oblasti in cerkvenega reda tudi med prostim ljudstvom pojavila velika verska zmešnjava in so zavladale med njim razne zablode, ki jih moramo sicer obsojati, ki pa vendar jasno pričajo, da se ljudstvu ni mogel priljubiti suhoparni protestantizem in si je raje drugod iskalo svoje verske utehe. Med te zablode štejemo "mučenike" (di Marterer), "stiftarje" ali zamaknjence, ki so pol stoletja a med ljudstvom imele veliko zaslombo, tako da je pod njihovim vplivom narastlo močno ljudsko gibanje, ki je obsegalo skoraj vse slovenske dežele.

Že Trubar poroča l. 1562. v nekem predgovoru k glagolskemu prevodu Novega Testamenta o čudnih ljudeh, ki so se ob lelem dnevu vpricho ljudi vrgli na tla, kakor da bi imeli božjast, se tresli in zvijali in ko so se zavvedli, pravil, da se jim je prikazala Devica Marja ali kak svetnik, ki jih je vrgel na tla, z njimi govoril in jim ukazal na bližnji gori, v tej ali on dolini ali v gozdu postaviti cerkev in tje kaj romat. Ako bi tega ne storili, jim hoče Marija, svetnik ali svetnica vse polje in vinograde s točo pokončat in tako kugo poslati nad ljudi in živino, da niti tretji del ne bode pri življenju ostal.

Ob Trubarjevem času so bili opisani prizori še posamezni pojavi, par desetletij pozneje pa so kar cele trume prišle z mučenjem, bičanjem in zamaknjenostjo kazati svojo pobožnost in hotele na ta način odvrniti mnogotere božje kazni, ki so jih zadele. Celih slojev ljudstva se je polastilo neko bolešno razpoloženje, ki si je iskalo duška v teh izrednih, čudnih pojavih. To gibanje se je pričelo na Tolminkem in se od tod razširilo preko Notranjskega in Gorenjskega na Štajersko in Koroško. O prvih početkih poroča akvilejski pomožni škof Pavel Bizancij, ki je l. 1583. sam obiskal Tolminko, sledeče:

"Ko sem bil na vizitaciji v Kanalu, so mi pravili, da sta v Št. Mavru dve "prerokinji," ki sta videli v zraku neko svetlobo in slišali glas, ki je naznanjal,

da je v bližini neka cerkev pod zemljo, ki jo je treba zopet sezidati. . . . Ko sem zvedel to novico, se napotim proti Št. Mavru in obiskavši cerkev sem ukazal, naj pripeljejo pred mene oni ženski in moža ene izmed njih, ki je bil tudi "prerok." Izpraševal sem jih posamič in sem našel, da si vsi trije nasprotujejo.

Ena je rekla, da vidi svetlobo v zraku, druga, da se ji prikaže v cerkvi sv. Mavra, "prerok" pa ni vedel, kaj bi rekel. Nato sem prav na tistem hotel preiskati tisti kraj, da se prepričam, kaj je na govorici. Videl sem zidovje, ki se je našlo pod zemljo in ki ne more biti drugega kot ostanki cerkve, kajti razločno se je opazila rakev in v njej kosti mrtvecev. Poleg tega zidovja sem videl leseno kapelo, ki jo je ljudstvo napravilo. Zelo žele, da bi se tam zidala cerkev. . . . Ker sem hotel priti stvari do dna, sem se vrnil v Št. Maver, kjer sem zaslišal deset najstarejših ljudi in jih vprašal, če so slišali od svojih prednikov, da je bila kdaj cerkev v tem kraju. . . . Odgovorili so mi, da so slišali od svojih pradedov in se ve za gotovo, da je bil tamkaj v starih časih gradič s cerkvico sv. Lucije, kjer je izvirala neka voda, ki je ozdravila bolne na obeh. Niso nehalo me pregovarjati, naj pustim, da se masuje v novi leseni cerkvi. Zdi se mi, da hočejo to zaradi tega, da bi se tu napravila neka kramarska lopa za nabiranje denarjev in drugega blaga. Pravijo, da se je nabrala že precejšnja svota, za katero bo treba poskrbeti, da ne izgine v zrak, kakor je izginila tista svetloba, ki je ni več videti. Pričela pa se je še druga prevara.

Omenjeni prerokinji sta namreč takrat, ko sta obiskovali ono cerkev, pričeli zavijati oči, roke in delati druga čudna znamenja, kakor jih delajo božjastniki ali obsedenci, dasiravno pravita, da ju duh božji tako zvija. In družba teh dveh prerokinj je tako narastla, da je sedaj že več kakor dvesto oseb obojega spola, ki se zvijajo in delajo znamenja, nekateri bolj, nekateri manj, kakršen je demonski vpliv ali bolje rečeno goljufija, ki jih žene. Znabiti je to goljufija, ker sem že rekel, da znašajo k tej cerkvi denar, živali in blago vsake vrste. Vse te stvari pridejo v roke nekega trgovca, domačina in skopuha, ki jih prodaja in z njimi dela kar se mu zdi. Na onem kraju se zdaj zbira ljudstvo iz vseh krajev bližnjih in daljnih. . . . Pisal sem deželnemu glavarju v Gorico, mu sporočil vse posameznosti in razodel željo, naj stori konec tem prikaznim. Odgovoril mi je, da je najboljšo sredstvo, ukleniti štiri moše in štiri žene, voditelj te družbe in jih vreči v ječo, da se z vso strogostjo proti njim postopa."

Iz tega poročila lahko povzamemo značilna znamenja te verske zablode: zamaknjenost združena s krčevitim zvijanjem telesa, mučenje samega sebe in neka želja zidati cerkve in kapele, da se s tem odvrnejo božje kazni. Od tod ime "stiftarji" ali skakači. Sila, s katero sta nastopile cerkvena in svetna oblast, vendar ni mogla zatreti nove sekte. Leto pozneje so se zopet prikazali čudni zamaknjenci pri sv. Luciji poleg Tolmina. Prebačenski župnik Notcuta (Sova) piše o njih:

(Dalje prihodnjic)

Odlikovanje

"Andolšek je bil odlikovan." — "Zakaj pa?" — "Iznašel je prirodne vonjave za umetne cvetke."

VESTI

IZ SLOVENIJE

Kmetijski strokovnjaki v Sloveniji sodijo, da bo letos v Sloveniji srednje dobra letina. Medtem, ko je letos zadosti vlage, je mraz zavlekel za nekoliko žetev ter je ponekod povzročil tudi veliko škodo, zlasti v Prekmurju, kjer sta pozebla rž in ječmen. Radi mraza so bili hudo prizadeti tudi vinogradi na Štajerskem, Dolenjskem in v Slovenskem Primorju. Ponekod je radi mraza uničen celotni letošnji vinski pridelek.

Železniško progo med Postojno in Rakekom so začeli elektrificirati. Z deli mislijo končati to leto, prihodnje leto pa elektrificirati odsek žel. proge Rakek-Borovnica, nato pa odsek

Borovnica - Ljubljana. Zalog. Stroški za elektrifikacijo odseka žel. proge Postojna-Rakek ter za zgraditev nove žel. postaje na Rakeku so preračunani na 190 milijonov dinarjev.

Tovarna pisalnih strojev v Ljubljani je prvič pokazala svoje izdelke na let. spomladanskem velesejmu v Zagrebu ter je dosedaj dobila naročil že v vrednosti 50 milijonov dinarjev. Tovarna je sedaj dokončala še tri nove modele pisalnih strojev, ki so izdelani izključno iz domačega materiala. Jeklo zanje dobavlja jesiška železarna.

Titova "Socialistična zveza delovnega ljudstva" skuša zavzeti tesnejše stike z delavsko

stranko v Izraelu. V ta namen je odpotovala iz Beograda večja skupina Soc. zveze delovnega ljudstva. V delegaciji je bil tudi Boris Ziherl, član izvršnega sveta LR Slovenije.

V Titovini pripravljajo nov osnovni zakon o obrtništvu. V zvezi s tem so razpravljali tudi o ureditvi vajenskega vprašanja in mojstrskih ter pomožniških izpitov ter o ureditvi soc. zavarovanja obrtnikov in o obdavčenju v obrtništvu.

V Litostroj je prišlo iz znane nemške tovarne turbin "Voigt" v Heidenheimu v Zahodni Nemčiji 21 strokovnjakov in kvalificiranih delavcev. V drugi polovici junija pa je odšlo iz Litostroja v omenjeno nemško tovarno na specializacijo 24 tehnikov in delavcev.

V Prekmurju, severovzhodno od Murske Sobotice, so znova začeli iskati nafto. V teh predelih

in sicer v Rakičanih in v Černelavcih so nafto iskali že Nemci med vojno, že v predvojni Jugoslaviji pa so jo iskali okoli Bogojine in Dubrovnika. Gravitometrične in magnetometrične meritve izvaja skupina geofizikov Geološkega zavoda v Ljubljani.

V mestnem gledališču v Ljubljani je v začetku junija nastopil devetdeset članski pevski zbor nižje gimnazije v Trzinu. Zanimivost tega zbora je, da ga vodi slepa Milica Pretnar-Debeljak.

V sklopu jubilejnih planinskih proslav ob 50. letnici gornjesavskih planinskih društev so 21. julija odprli tudi obnovljeni poštarski planinski dom na Solni glavi na Vršiču.

Izvršni svet v Ljubljani je sprejel sklep o ustanovitvi Visoke veterinarske šole v Ljubljani. Ta sklep mora potrditi še parlament. V Jugoslaviji so veterinarske visoke šole še v Zagrebu — že stara in znana, — Beogradu in Sarajevu. Istočasno je v Ljubljani razprava o združitvi agronomске in gozdarske fakultete z univerzo. Če bo do te združitve prišlo, potem bo verjetno v Ljubljani samostojna veterinarska fakulteta, v nasprotnem primeru pa samo oddelek za veterinarstvo pri agronomski in gozdarski fakulteti.

Ljudska geografija, je naslov knjigi, ki jo je spisal prvi slovenski turistični opisovalec lepote Slovenije Rudolf Badjura. Za 60. letnico slovenskega planinstva jo je posvetil slovenskim krajepticem. Knjiga je razdeljena na 6 delov. V prvem delu obravnava geografske pojme iz ravnega sveta, v drugem delu vzvišen svet-višavje, v tretjem delu poglobljen svet-vdrtnine, v četrtem vodovje, v petem površinsko odejo — t.j. rastje, naravno in gojeno, in v šestem občila, t.j. steze, pota, vozne poti, ceste itd.

Planinska zveza Slovenija namerava ob proslavi 60. letnice svojega plodonosnega delovanja postaviti spomenik velikemu ljubitelju slovenskih planin dr. Juliju Kugyju. Spomenik naj bi stal na "Supci" nad Trento. Vsa soška planinska in turistično olupševalna društva se zavzemajo, naj bi spomenik dr. Kugyju stal v alpinetumu "Julijana" v Trentu.

MALI OGLASI

Naprodaj

Kamenita zidana "Colonial" hiša, 3 velike spalnice na 2031 E. 226 St., blizu Chardon Hill, preproge, "recreation" soba obita s ploščami, 2 ognjišča za drva, prizidana garaža, 5 let stara, lot 50x220. Cena \$23,000. Odprto v nedeljo od 2 do 6 pop. Kličite Mr. Pike RE 1-6469.

Menster Realty
5380 Mayfield Rd.

(146)

Naprodaj

"Maytag" pralnik, 9 mesecev star, kot nov. \$130. Smo kupili drugega. Kličite PO 1 6362.

(145)

Naprodaj

"Westinghouse" ledenica v dobrem stanju. Cena \$40.00. Kličite EV 2-2317.

(146)

Zelo dober kup

Na E. 159 St., v bližini cerkve Marije Vnebovzete, je na prodaj dvodružinska hiša. Spodaj 4, zgorej 3 sobe. Vse v dobrem stanju. Se lahko takoj vselite. Samo \$11,000.

Kovach Realty
960 E. 185th St.
KE 1-5030

(146)

Grocerija naprodaj

Dobro idoča grocerija na izvrstnem prostoru v Euclidu se mora prodati zaradi bolezni. Truck in oprava v dobrem stanju. C2 licenca. Cena zmerana. Realtor SU 1-4121.

(T-T-Fx)

Moški dobijo delo

TOOL ROOM
LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN
and
MACHINE REBUILDERS

Visoka plača od ure z dodatki za življenske stroške in mnogo delovnih koristi. Ta dela so v naši E. 93 in Woodland tovarni in v naši E. 152 St. tovarni. Oglasite se v employment uradu na E. 152 St.

MURRAY OHIO MFG. CO.
1115 E. 152 Street

(146)

TAPCO

zdaj izbira izkušene moške

Z A

MILLWRIGHTS

TINNERS

PAINTERS

PIPEFITTERS

ELECTRICIANS

MACHINE

REPAIRMEN

... Prilika za napredovanje

... Dobri delovni pogoji

... Delovne koristi

Employment uradne ure so:

V ponedeljek skozi petek

od 8 zj. do 4:30 pop.

Prosimo prinesite izkaz državljanstva

Mora biti pripravljen delati

vsak šift

THOMPSON PRODUCTS, Inc.

23555 Euclid Ave.
(C.T.S. Bus 28)

(146)

Hammermen

Liberalna plača od ure in bonus. Skupna zavarovalnina — plačane počitnice. Ograjen tlakan lot za parkanje. Nova moderna cafeteria.

Oglasite se osebno pri
Cleveland Hardware & Forging Co.
3270 E. 79 St.

(147)

Ženske dobijo delo

Delo v banki

Išče se bančna uslužbenka za delo pri oknu. Moderni in prijetni prostori.

Superior Savings & Loan
Vog. E. 68 in Superior Ave.

(145)

DEKLETA in ŽENSKÉ

16 let ali več stare za zavijati, sortirati in različna dela Vzajemna začetnice Stalno delo
MENK BROS. LAUNDRY
643 East 103rd St.

(146)

Pomivalka

Delo dobi ženska, da bi pomivala posodo v restavrantu od 4. do 8. zvečer.

Sorn's Restaurant
6036 St. Clair Ave.
EN 1-5214

(148)

MALI OGLASI

Iščejo stanovanje

Trije odrasli bi radi dobili 4 do 5 sob s kopalnico v bližini St. Clairske okolice. Kličite se UT 1-6362 od 4. ure naprej.

(146)

Pohištvo naprodaj

Proda se 8 kosov pohištva za jedilno sobo, 6 stolov, miza in buffet, vse v zelo dobrem stanju. Na 6421 Varian Ave., HE 1-8260.

(145)

J. S. BAAR

Golobček

Dopoldne se mu je zdel misel že lepa, zvečer za duhovnika dostojna, jutra pa je komaj dočakal. — Takoj po maši, komaj je pozajtrkoval, je odložil talar in ob palici previdno korakal preko dvorišča na skedenj. Že davno, davno tega ni storil. "Bog daj srečo," je zaklical, da je prevpil cepce. "Pika, poka, pika, pok, urno cepci izpod rok," so peli štirje cepci v sveže jutro. Ko pa se je oglašil župnik, so takoj presenečeno omenili. Hanzek je prvi vrzel cepce ob tla in skočil po povreslo, da bo gospodarja zvezal in izsilil od njega odkupnino za pivo. "Le pusti to, Hanzek," se je bolestno nasmehnil župnik, "saj veš, da danes povresla več ne bi pretrgal, danes se moram vnaprej vdati in plačati."

"Dobro jutro! Dobro jutro," se je napenjal na čelu kurjega krčela petelin na gnojišču, ki edino ni bilo zasneženo, ampak je toplo puhtelo iz njega. "Gospodar, gospodar," so ga neutrudno opominjale kokoši in nehale grebsti v slami. "Živ, živ, živ zdrav, živ zdrav," se je dvignila s sklednja jata vrabcev, čakajočih na zrna, ki so padla pred skedenj, in so naglo sfrčali pred konjski hlev. "Kam pa sem, kam pa sem," so zvedavo vpraševale gosi. Strnad pa se je — kakor vedno — nekoliko posmehljivo in pikro oglašil med vrabci: "Kmetič, kmetič, toda gospod, toda gospod!" Golobje v golobnjakih, pes v kolibi, stara pisana mačka, ki si je predla v senu — vse je pozdravljalo Holoubka, on pa je kakor nekaj vse razumel in srce mu je zalila neizmerna žalost.

"Hanzek, bodi tako dober, zleza na pod in mi vrzi dol debelo lipovo desko," se je čudovito mehko oglašil župnik.

"Od cele cerkvene lipe je ostal samo panj, deske je mizar uporabil za cerkvene klopi," se je presenečeno oglašil Hanzek.

"Ah, res, pozabil sem, moja glava ni vredna več počenega groša, vrzi torej panj, ta bo še boljši."

Kakor verveca je Hanzek splezal po lestvi, začela se je sipati slama, prah, klasje, oglašil se je svarilen "pozor" in mogočen odrezek lipovega debla, zgoraj tanek, toda pri korenini nenavadno mogočen, suh in lahek, je priletel na gumno, da je zazvenelo.

"Zanesi mi ga v kolarnico," je naročil župnik, dal hlapcu "vezanino" za pivo, ga poslal nazaj na skedenj in začel sam ogledovati poslednji ostanek ogromne lipe, ki jo je našel tu pred cerkvijo izruvano in razčesnjeno ob svojem prihodu. Tedaj jo je skrbno spravil in glej — mizar je iz njenega lesa napravil prednje strani vseh cerkvenih klopi in še je ostal tu mogočen kos njenega debla. "Zares, ako sveto drevo so si izvolili Slovani," je razmišljal ob njej Holoubek, kakor je bil ob vsaki stvari že vaje. "Njeni srčasti listi so dajali senco celim rodovom, varovali cerkev in šumeli hvalo vsemogočnemu Bogu, v njeni krošnji so se kakor v zibelki odgojili mnogi rodovi ptic, njen vonjivi cvet je dišal vsem, bil je za pašo čebelam in v zdravje ljudem." Pri tem je obračal in vrteč panj ter šepetal: "Enako slaven, kakor je bilo življenje, mora biti tudi tvoj konec, ti ne smeš zgoreti, niti zginiti, dalje in še dolgo moraš živeti." Ozrl se je po kolarnici, ki mu je služila za delavnico, vzel žago v roke in pre-

vidno odžagal čok. Žaga se je zajedla v les kakor v maslo in je na obeh straneh sipala debelo žaganje, kakor bi škropil, na gladkem prerezu se je pokazal mehki, čisti les, da se je Holoubek začudil njegovi lepoti.

"Kaj pa tu brskaš tako dolgo, saj se boš še prehladil, ko si tako lahko oblečen," se je glasil materinski Baričin glas, ki je kakor senca neprestano hodila za bratom in je takoj vsa nemirna hitela za njim, ko se dolgo ni vrnil. Zasačila ga je, kako je v roki držal kos lesa in ga na vse strani obračal. Kakor da lesa v svojem življenju ne bi videl.

"Že grem, že grem, še dleto si vzamem in kakšen vijacek."

"Prosim te vendar, s čim se boš zopet trapil?" se je hudovale na videz, v resnici pa je bila vesela, da si je brat našel neko igračko, ki ga bo raztresla, zapostila, da bo moral nanjo misliti, in tako bo morda konec njegovih glasnih samogovorov, ki so ji prizadejali veliko strahu. Pustila ga je, da se je nastanil v kuhinji pri oknu in ni črhnila, ko je okrog njega bilo vedno nastlano z žaganjem in trskami.

Holoubek ni več sam. Z njim je kos lipovega lesa z vijakom

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik
1109 E. 61 St.
Tel.: UTah 1-3040

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

Re-Nu Auto Body Co.

Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje.
Welding.

JOHN J. POZNIK in SIN
Glenville 1-3830
982 East 152nd Street

VAS MUČI REVMAZIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu. Vprašajte nas.

MANDEL DRUG
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
KE 1-0034

Naročila sprejemamo in izvršujemo po pošti tudi za Cleveland.

pritrjen na mizo, da se ne more premakniti. Les je miren, molče in potrpežljivo prenaša, ko župnik vanj neprenehoma dolbe, bode, vrta in strga, zdaj z dletom, zdaj s svrdcem, zdaj spet z nožem in takoj zopet s strguljo. Kakor je videti, delo ni lahko, ker se duhovnik pri njem zvija, kremži usta, stiska zobe, mežika z očmi, glavo odklanja od dela, ogleduje les zdaj od zgoraj zdaj od spodaj, preden le eno treščico odreže. Tu vam sedi in je gluh in slep za vse drugo, vse misli se mu plečejo le okrog tega rezljanja lesa.

Ko se je grobarjevemu Petčku že preveč tožilo po mami, in je ni mogel dočakati, se je odločil, da ji gre naproti. Po trdi shojeni gazi je prišel do župnišča. Slišal je pesem cepcev iz župniškega sklednja, narahlo odprl duri, vtaknil skozi nje od mraza posineli nasek in diplomatično vprašal: "Ni tu naše mame?"

"Pridi noter, Petček, pridi," ga je takoj povabila Barica, ki je pravkar pripravljala za južino. Fantič se ni dal dvakrat prositi, ko je začutil, kako je iz odprte kuhinje prijetno zadišalo po kavi. Sladkosnedno jo je povohal in že je pogumno stopil naprej. Med vrati pa se je ustavil, ker je pri oknu opazil gospoda župnika, vsega sklonjenega nad kosom lesa.

"Tak za danes to odloži, Jož," je gospodinja pristopila k bratu in mu z mehkim nasme-

hom izvila dleto iz utrujene roke. "Tu imaš gosta in skupaj bosta malicala. Toda ljubi Bog, saj si zaprašen kakor mlinar, vidim, da ti moram napraviti kakšen predpasnik in drugo suk-njo, tako ne gre, sicer boš uničil celo obleko."

Holoubek se je ozrl po sobi in okoli sebe in se začudil, koliko smeli je napravil v teh nekaj urah. Veselo se je zasukal in, ko je opazil Petčka, ga je takoj posvaril: "No, Petček, kaj pa stojiš pri vratih, ali ne veš, kaj se spodobi?"

"Vem," je prikimal ponosno mali junak.

"Kaj pa?"

"Najprej si obrisati nasek, potem reči: Hvaljen Jezus in vam roko poljubiti."

"Zakaj pa tega ne storiš?"

"Ko vas pa nisem takoj spoznal, nisem verjel, da ste to vi," se je opravičil, toda sedaj se je zganil in naredil natančno po opisu, kakor mu ga je mati vtepla v glavo.

Barica je odšla z ročko gorkave kave na gumno, Holoubek in deček pa sta malicala v kuhinji. Bila sta stara znanca in petletni fantič se je pod vplivom toplote in malice kar raztajal, čutil se je kakor doma in se vedel z duhovnikom čisto neprisljano.

Ko se je najedel, je obrisal usta ter se zahvalil, nito je zaškilil proti oknu po belem čoku, trenutek ga je opazoval, potem pa urno vprašal: "Častiti gospod, kaj pa to delate?"

NA GALERIJI. — Kot navdušeni gledalci in poslušalci sede šest mesecev stari medvedki na cementnih ploščah v Brookfield Zoo, Chicaga, Ill.

"To se ne sme povedati."

"Torej mi pa vsaj pokažite."

"No, pa pridi pogledat," je pozval Holoubek obiskovalca k oknu. Petček je ubogal in očmi so mu obviseli na čoku. Še nikdar ni videl kaj podobnega, iz lesa tule leze na božje sonce nekakšna žival, ki se mu zdi nekam znana, toda točno je ne more spoznati. Holoubek pa kakor pravi umetnik hrepeni po kritiki, njegova nečimrnost po občudovanju in priznanju.

"Kaj misliš, Petček, da bo to?"

"Lahko bi bila mačka, toda imeti bi morala daljši rep," drznog ubijlj mali vedež, toda ko se ozre v župnika, takoj spozna, da ni zadel. "Tudi psiček bi lahko bil," se na mah popravi, "toda moral bi imeti manjši trebuseček." Ne, tudi sedaj ni pravega pogodil, ker gospod župnik molči in se nekam kisló drži. "Ko bi živalca imela roge, bi rekel, da bo kozica."

"Ovčka bo," se Holoubek ni mogel vzdržati več.

"Ovčka? Ah tako, toda ta je skažena, ta se vam ni posrečila," je kakor opica posnemal besede in vedenje odraslih.

"In zakaj misliš?"

"Kakšna ovčka! Ovčka ima tanjšo glavico, tanjše nožice, krajši vrat in skoraj nič repa."

Čudo! Holoubek je bil do tega trenutka navdušen nad svojim izdelkom, zaljubljen v svoje delo, zdelo se mu je brezhibno, zdaj pa nenadoma uvidi, da je njegovo delo zares ponesrečeno, da nobena živa ovčka ne nosi take glave, ne vzdiga tako nog, ne nosi takih ušes. Zaveda se, da se je ves njegov poskus ponesrečil, ne bo sam napravil jaslice, ne bo zmogel tega, preprosto mlinar ga bo osramotil. Z odporom se je zazrl na mizo, na tisti štor, na vso tisto razvlečeno kramo rezbarskega orodja.

Kakor da bi otrok čutil, kaj se godi v duši gospoda župni-

ka, je dvignil glavo k njemu in zaupno rekel: "Ako boste zadovoljni, vam bom pomagal, pripeljal bom s seboj še Bohačevega Jara, učiteljevega Dragca. Jinovo Marico in kogar boste hoteli, mi vam bomo svetovali." (Dalje prihodnjič)

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Match the Bride's
Radiant Beauty with
Flowers
from

CENTA
slovenska cvetličarna
CVETLICE ZA VSE PRILIKE
STANLEY in JULIE CENTA,
lastnika
1551 Hayden Ave.
Phone: GL 1-6876
Res.: GL 1-1539

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S BASEMENT

Možje! Za letno udobnost

kraško-rokavne sanforizirane*
MODRE CHAMBRAY

delavne srajce
1.49

Vratna mera:
14½ do 17

Za lažje prenašanje letne vročine potrebujete te hladne letne srajce s kratkimi rokavi! Kvalitetne modre chambray srajce . . . za udobnost bolj ohlapne . . . vam bodo dobro služile! Sanforizirane, da se stalno lepo prilagajajo! So hladne in tudi hladne izgledajo! Kupite jih še danes!
*Največja skritev 1%

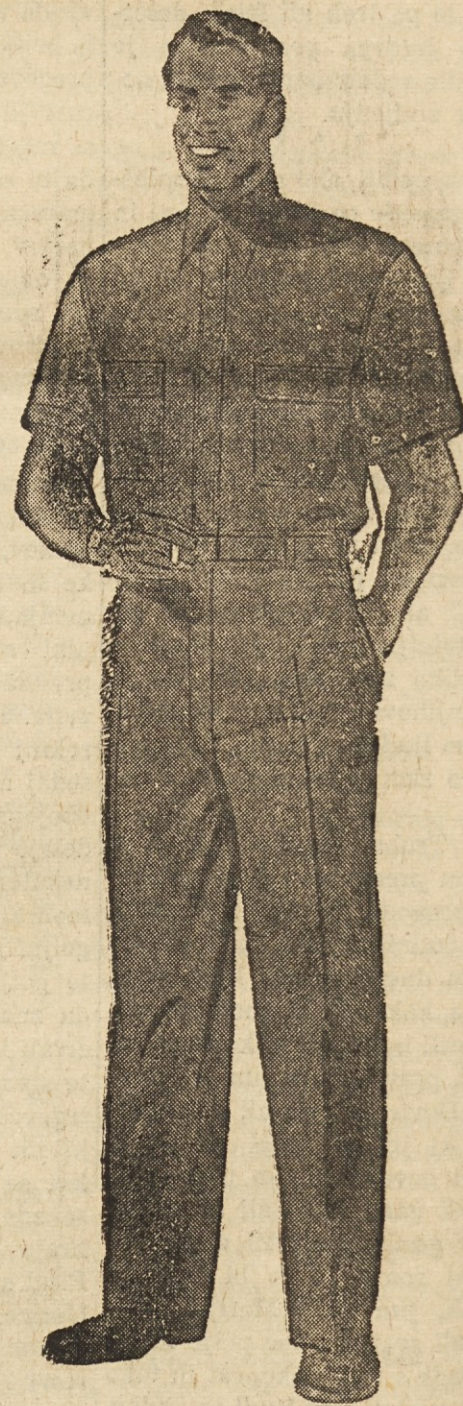
Moške "Union Made 5 Bros." Khaki

Chino delavne hlače
3.50

Mere v pasu
30 do 42

Izdelane v unijski tovarni . . . so dobro izdelane! Sanforizirane, da se stalno lepo prilagajajo! Izdelane za dolgo nošo pri 5 Bros. Zipper spredaj . . . popularna "khaki" barva! Kroj vam bo ugajal, pa tudi kako padejo! Kupite jih—še danes!
*Največja skritev 1%

Pismena in telefonska naročila sprejemamo v soboto do 5:30 in v ponedeljek od 9. zj. do 9. zv. Kličite CHerry 1-3000
The May Co.'s Basement—Oddelek za moška delavna oblačila

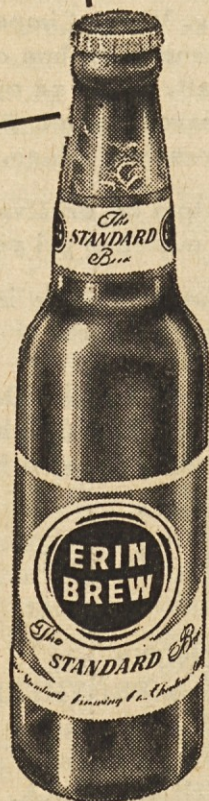
Poskusite! Boste se strinjali—

"Najboljše pivo v deželi se vari
v najboljšem lokalnu v deželi"

NOVO VSE NOVO
ERIN BREW

FORMULA
ten-0-two

Ali ste poskusili današnjo Erin Brew? Gladkejše . . . lahkejše . . . jako okusno. Vživajte kozarec penastega, zlatega, danes zvečer. Se boste strinjali, da je najfinejša varjeno!

Poslušajte vašo priljubljeno narodno glasbo od 7:30 do 7:45 zvečer dnevno na postaji WDOK 1260, katero vam prinaša Standard Brewing Co.

Mere 5-6-7

Tricot je hladen! Zanke se ne izpuste! Lahkotno pranje! Hitro sušenje! Hlačnice z elastiko ali trakom. V roza ali drugih priljubljenih barvah.

Izredne mere 8-9-10.....59c

49c

Pismena in telefonska naročila sprejemamo v soboto do 5:30 in v ponedeljek od 9. zj. do 9. zv. Kličite CH 1-3000
The May Co.'s Basement Oddelek za pleteno perilo